

اداره ده . — بر جوق آهونه لر کچن صاییده
پتندی . بر چوقلری ده بو صاییده بیتیور . تورك
پوردی . نك منتظماً گوندربله سی آرزوایدیلیرسه
آهونه لرینی یگیلتمه لرینی رجا ایدرز .

تورك پوردی

ناشری : تورك پوردی
مدیری : آق چوره اوغلی یوسف

۷۴
④
ییل ۱۳۳۱ صای ۲۲ ۳۱ کانون اول ۱۳۳۱ ییل ۵ جلد ۹ صای ۱۰۰

عراق تورک لرینه دأر

بشجی مقاله نك سوکنده عراق تورک لرینك طبیعت و اخلاقدن بحث ایده جکمی قید ایتمش اولدوغم ایچین شو بوشلنی ده دولدوراجاغم: بورده «طبیعت» کلمه سی، مختلف تأثیرلر آلتنده شکل ایدن دماغی بنیه نك خصوصی تجلیلری معناسنده آلییورم [۱].

عراق تورک لری ذکی و حساسدرلر. ادبیاته، شعره، تمایللاری وار، عییز و کوزه ل کینمکی سوه رلر: بارلاق رنگلی ایپک انتاری، جوخه شالوار، صرمه لی عبا کینمش، کوموش قوشوملی آتله بینن، وقارشوسنده اسکی تورک دبدبه و احتشامنی خاطرلر دیغمز انسانلره اوردده چوق تصادف اولتور. مسافر برورلردر: اریبلده بالخاصه آغالرک، کرک انشا طرزی، کرک دوشه مه سی، زینتی اعتبارله بدیی ذوق و ثروت وارلغنی کوسترمه ن سلامقلری وارکه بونلرک سنک مصارف لری مهم بریکونه بالغ اولور.

آنادولونک بالخاصه اووا خلقلنده بولدوغمز او، درونی حیاتی کیرلین ده رین، وقارلی سکوته مقابل عراق تورک لرنده، کورونمکه فرست آرایان برغرور، و تحسسلری همهن میدان قویماق تئیزلیکی واردر، لکن نظاملر صمیمی، هم دم پک صمیمیدر: عراقلی بر تورک غرورینی قیدیرمماق، و هیجانی دویغولرینی تعلیم ایتک ایچین ایجاب ایدرسه قان دوکر. ایچی دیشی بردر: حقارتلرینی انسانک یوزینه هایقردر. صادقدر: خیم اقربا ایچین، ارقاداس ایچین جانی، مالی تهلکه به قور، و دیدیکم اولسین، دییه هیئی تهلکه بی کوزه آلدیرر. متجاوز بر قوته غلبه ایده مینجه تسلیمیتنده بیله عصیان و انتقام معناری سزایلر. بوتون بونلری

[۱] بو مقنای «سبیه» ایله تبر ایتکدها مناسب کبی کلیرر، «تورک یوردی».

تأیید ایدم چک متفرد وقعه لر بک چوققدن . بوجالارک عکسینه دلالت ایدم چک
ینه فردی وقعه لرک وارلغنی فرض ایتمکله برابر عراق تورک لرینک هممن عمومیتده
حیثیت پرورلک ، غرور ، دوغرواق ، وکین کودمک خصلتلرینی مشترک
وصف حالده بولایلیرز .

آرقاسنده هیچ بر حیثیت اندیشه سی اولمان او ذلک یاقین تواضعلره ، دیاکارلقلره
تصادف ایدلر . کینسزلک سیاوی بر دین ایچین مفکوره وی بر فضیلت اولسده ،
مقدس دوغو لرینک حقارته ، منفعتلرینک احیایه اوغرامسینک عکسی تأثیرلرینی
روحنده دوغماللری ، اشته کور یسورز که بو عصرده « حیوان » دیورلر .

اساساً بر « اسلام اخلاقی » منظومه سی عرض ایدن بو تورک طبیعتنک
ده رینلکلرندن اشته بویله خه وصیتلرک فشقیر دینی تمیز ایدیله بیلیر . بو خصوصیتلردن
صرف نظر ایدیلیر سنه کوریلر که ، اسلامیتک الکچوق سمرت قاعدملری اولنلرک
سمرت طبیعتلرینه بک اویغون کلشدر : دیندار درلر ، حقوقی ، اخلاقی اهل دین
ذهنیتله محاکمه ایدرلر . دینی مراسملک حیاتی بک بارز صورتده کوزه جاز بآز .
مختلف « طریقت » لردن ، مثلاً « نقشبیلر » ، « قادریلر » ، « ارفاعیلر » ،
زمره لری وارلر . بونلرک قارشیسینده طریقتلاری ودا ایدن « زاهد » لوده
تصادف اولتور .

دینک امرلرینی اجرایه اعتنا ایتدکلری درجه ده منبئاتندنده صاقیزلر . اورده
مسکراتی یالکز یهودیلر وخرستیانلر قوللائیر .
و مسلمانلردن نادر اولاراق راقی ، شراب ایچنلر اولور ، اونلره نفرت وحقارتله
باقارلر . فحش ، اورمانلرده قوردلک بولونا بیلیمسی قیلندندر : بونک سببی بر
طرفدن فحشک بک شدتلی مقابله لره معروض اولماسی ، بر طرفدن « عاله » تملنک
ساغلاملی اولیور . فحشک فنا تأثیرلرینه عائد ایکی وقعه خاطر لیورم : اربیلده
برکنج هم آنه سی همده آنه سیله مناسبتده بولونانی برکونده وبالذات قتل
ایندی . ینه ایکی قاردهش ، خفیف مشربلک ایدن عمجه لرینک قزیتی برکیجه

قصه به نك خارجنده بوغازلادیلر ، بوزواللی قزك بوكون مزاری بيله یوقدر .
 حائله تملنك صاغلانمخه كلنجه ، اونك ده سبی شودر: بركره برقصه خلقنك
 ارککی ده ، قادی ده دوشونجه ، دویغو اعتباريله بر وحدت عرض ایدرلر ؛
 چونكه عینی محیط وعینی شرائط آلتنده بویومشلدردر . دیه بیلرم ، كه دماغی
 بنیه لری ، عینی قالبدن چیقمش کبی عینی تشکلی حازدرلر . بو اعتبار ايله ارککله
 قادی نك بری برندن ایستدیکی هب مساویدر : اجتماعی صنف اختلافنك حائله
 ایشنده همین هیچ تأثیری یوقدر . ارکک خارجده معیشتی قازانیر ، قادی نك ده
 اوینی اداره ایدر . صکره قادی نك سواقه چیقمه سی وسیله لری معیندر : جمعه
 اقشاملری حائله اوچاغنك مزارینه کیروب اورده قرآن ودعا اوقوماق ، یاس
 [ماتم] ، طوی [دوکون] جمعیتاريله « کوز آیدینلغه » ، « قالدك صاغلغه »
 [وداع] ومعین زمانلرده صیجاغه کیتمك . بوندن باشقا خصم اقربانك وقت
 بولدوچقه بری برینی زیارت ایتمی . . . اکثریتله یکرمی یاشنده اولن ارکک
 وقادین ؛ ایستدکاریخی بری برلرنده بولدوقلری وعینی ذهینده اولدوقلری ایچین
 « طلاق » همین پك نادر وقوع بولور ، وسبی نه اولورسه اولسین زوج ايله
 زوجهنك آیرماسی ، اهمیتلی وقنا بروقه تشکیل ایدر .
 « تعدد زوجات » دخی اندردر . دینك بونا مساعده سی بیامکله برابر ،
 ایکی ویادها زیاد قادی نكله ازدواجی عیب صایارلر .

اساساً هر دین ، اونی قبول ایدن ملتاره یکی بر ذهینت کتیرد . و بر تسویه
 آلتی آغزلیله اسکی ذهنلری بر سوویه کتیرمك صورتيله مختلف ملتاردن بر
 « امت » وجوده کتیرمك ساهی اولور ، فقط ، چفت سورولش بر ترلانتك
 سطحی ؛ — تشکله عارضه لر موجود اولماقله برابر — یکی خطر آلتنده
 اوزاقدن ناصیل ، كه مستوی بر منظره عرض ایدرسه ، مختلف ملتارك اسکی
 ذهینتلری ، وعینه لری ده بویله ظاهری بر کسوه آلتنده بر وحدت منظره سی
 عرض ایدرلر .

عراق تورکلری بوکون دینی بر ذهینت منظره سی عرض ایدیور: اولنردن

برینه - نه سکز، هانکی ملتدن سکز؟ - دییه سورولسه، - مسلمانم - جوابی ویرر. لکن سوز آره سنده عربیه، عرب؛ و کورده، کورد دیر. قیافتاری، کندیلرینک کنه بکزه مین، و تورکجه قونوشانلرده «عثمانلی» اسمی ویرر. مأمورلر و یولچیلر آره سنده تصادف ایتدکاری بو، عثمانلیله قارشى، بوتون معامله لرنده ده رین بر سوکی نك نشانهلری حس اولور، و تحلیل ایدرسه کز، عثمانلیله فضله محبت کوسترملرینک سببی، اولرده مالیت دو یغوسنک شعورسز بر حالده بولونماسدن نشأت ایتدیکنی کورورسکز.

عراق تورککاری، کورده و عربیه قیز ویرمز؛ لکن آلیرلر. و اکثر عادتلرنده اوتیه کیلردن بوسوتون فرقایدرلر. شیمدی اونلرک مساوی عدايتدکاری حیاتلرینک ظواهرندن بر آز اوتیه کیچوب عادتلرینه، غننه لرینه، بدیی ذوقلرینه نفوذ ایدرسه کز، کورورسکز، که بودینی وحدت منظره سنک آلتنده، پک خصوصی چیزکیلرله اطرافدن آیریلان برهویت واردر. تمدن اعتباریله فضله بر قیمتی اولان، و اقتصادیاتده اهمیتله بحث ایدلیدیکنی بیسلدیکنمز «احتیاط فکری» نك خارجه مشخص ایزلرینی ده کورده بیلیرسکز: عراقلی تورکار، ثروت ادخارینه چوق اعتنا ایدرلر.

جالیشقان و متشبدرلر: عراقده بر آنقرملی، براستانبوللی برادانالی تورک تاجری یوقدر. لکن عراقک تورکارله مسکون اولمیان یرلرنده، سوریه ده، انادولوده بر تحقیقات یاپسه کز، بوتون بویرلرده عراقلی توکاردن بر قاچ کیشی بوله بیلیرسکز.

* *

اسکندرله دارانک حرب ایتدیکی «اریل» اوواسی، و بوتون عراق، بو کون بر اقتصاد فاتحی بکلیور. عراقک احتوا ایتدیکی ثروت دینه لری عصرلردن بری دنیانک کوزینی، و سولک زمانلرده بر چوقلرینک احتراض دیشلرینی قاشدیردی. عرفان و تشکیلات قوتلریله عراقی بر مجادله مخنه سی حاله قویماق ایسته یانلره قارشى عثمانلی ملتک الیمهم قوتی پنه عراق تورکاریدر!

